سرآمد اقتصاد

روزنامه

سه‌شنبه-۲۱مرداد ۱۴۰۴-سال یازدهم- شماره ۲۲۷۳ - قیمت: ۳۰۰۰۰تومان

www.Eghtesadsaramad.ir eghtesadsaramad @Eghtesadsaramad

سرآمد بررسی کرد؛

خیز بلند «پکن» برای ساخت راه ابریشم یخی

۸

سرآمد منتشر می‌کند؛

چشم‌انداز شیرین‌سازی آب دریا توسط عربستان

۵

سرآمد پی‌گیری می‌کند؛

صف‌کشی مقابل یک انحلال باور نکردنی!

هشدار نمایندگان مجلس و کارشناسان درباره تغییر ساختار سازمان شیلات

۶

«سرآمد» بررسی کرد؛

توسعه قشم نیازمند «سکاندار دریافهم»

۳

مقاله

سه‌محور تحول آفرین برای کاهش تخلفات در ترخیص گمرکات

پدرام علی‌زاده

۱

یادداشت

کوچک سازی دولت با انحلال سازمان‌ها

ایرج گلشنی - کوچک سازی دولت یک تخصص است؛ نه یک بزم تشریفاتی اداری. همان گونه که تدوین استراتژی یک امر کاملا تخصصی است و متخصص خودش را می خواهد، کوچک سازی دولت ها هم امری کاملا تخصصی و حرفه ای است و کارشناس و متخصص خود را می خواهد.

قبلا اشاره کردیم که اگر شما یک چشم پزشک را به جای یک پزشک مغز بگذارید و بر عکس، هر دو کور و دیوانه می شوند؛ زیرا هیچکدام تخصص دیگری را ندارند.

توجه باید داشت کسی در روزگار کنونی- به استناد تحقیقات دانشگاه میشیگان- اگر ۲۰۰ سال عمر مفید داشته باشد، قادر نیست در یک رشته به تخصص برسد، چه رسد به تخصص در چند رشته. دوران فیلسوف بازی گذشته است و در قرن ۲۱ کسی قادر نیست ادعای تخصص در چند رشته داشته باشد. از این روست که برخی مصوبه های دولت، غیرکارشناسی شناخته می شوند؛ زیرا متخصص و یا متخصصان امر، روی ابعاد گونه گون آن مصوبه کار نکرده اند.

مصوبه انحلال شیلات عجولانه

زمانی که تخصص در رشته معینی وجود نداشته باشد، تصمیم گیرنده قادر نیست به عمق پدیده برود. بنابراین سطحی و زودگذر به قضیه ورود و خروج می کند و نتیجه تصمیم او فاجعه خواهد بود. چیزی شبیه مصوبه انحلال شیلات ایران.

دلیل کوچک سازی دولت، قادر نیست تمامی پیامدها را توضیح بدهد مگر این که روند کوچک سازی با متخصصان خود پیش برود. اما آیا ما در ایران کنونی، حتا یک نفر متخصص کوچک سازی دولت داریم؟ جواب به طور قطعی منفی است. ما متاسفانه متخصص در کوچک سازی نداریم. از این رو، کسانی دور یک میز می نشینند که سه خصوصیت مشترک دارند:آن ها از رشته های مختلف هستند، آن ها در کوچک سازی هیچ تخصص و مهارتی ندارند و...

ادامه در همین صفحه

سه‌محور تحول آفرین برای کاهش تخلفات در ترخیص گمرکات

پدرام علی‌زاده

در بطن سیستم گمرکی ایران، سه‌معضل ریشه‌دار یعنی تاخیر، تخلف و تعدد سامانه‌ها، همواره گریبانگیر تجارت رسمی کشور بوده است. این سه‌عامل نه‌تنها هزینه مبادلات را بالا برده، بلکه اعتماد فعالان اقتصادی به سازوکارهای رسمی را نیز تضعیف کرده است. در شرایطی که تجارت جهانی با سرعت به سمت هوشمندسازی و حکمرانی داده پیش می‌رود، سامانه‌های گمرکی ایران همچنان درگیر تنگناهای نهادی و خلاهای حقوقی هستند. این یادداشت با رویکردی ترکیبی از حقوق گمرکی، فناوری اطلاعات و سیاست‌گذاری عمومی، سه‌محور تحول‌آفرین برای حل این بحران را پیشنهاد می‌دهد.

۱- سامانه پیش‌نگر تاخیرات گمرکی، ابزار هشدار زودهنگام برای ترخیص

بخش مهمی از تاخیر در ترخیص کالا، به تاخیر در اخذ مجوزها، ارزیابی‌ها و فرایندهای متوقف در سامانه‌ها بازمی‌گردد. در غیاب یک سامانه هشدار زودهنگام، صاحب کالا یا ترخیص کار، صرفا با مشاهده قفل‌شدن مسیر در پنجره واحد، از وجود مشکل آگاه می‌شود. پیشنهاد نخست، طراحی سامانه «پیش‌هشدار تاخیرات گمرکی» بر پایه کلان‌داده‌های پیشین و تحلیل فرایندمحور است؛ سامانه‌ای که با تحلیل زمان پاسخ سازمان‌ها، سطح ترافیک مجوزی، رتبه ارزیاب و زمان توقف اظهار، پیش‌بینی کند که این کالا در معرض تاخیر قرار دارد. این سامانه با ارسال هشدار به ذی‌نفعان، زمینه مدیریت فعال تاخیر و تسهیل تصمیم‌گیری حقوقی را فراهم می‌کند.

۲- هوشمندسازی کشف تخلفات گمرکی، از گزارش انسانی تا الگوریتم ریسک پایه

بخش زیادی از تخلفات گمرکی، از جمله «اظهار خلاف‌واقع»، «تغییر تعمدی تعرفه» یا «ارزش‌گذاری صوری» صرفا پس از کشف یا گزارش انسانی آشکار می‌شوند. این رویه سنتی باعث شده بسیاری از تخلفات کشف‌نشده باقی بمانند. در گمرکات پیشرو دنیا، از سیستم‌های ریسک‌پایه هوشمند برای تحلیل رفتار صاحبان کالا، مقایسه اظهارنامه با سوابق واردات، ناهنجاری‌یابی ارزش و تناقض در اطلاعات استفاده می‌شود. در ایران نیز زیرساخت چنین الگوریتم‌هایی با استفاده از داده‌های موجود در سامانه EPL قابل توسعه است. این سامانه می‌تواند با رتبه‌بندی میزان تغییرات ارزش در مقایسه با ترخیصات قبلی و درصد انحراف تعرفه پیشنهادی با HS استاندارد، تخلفات احتمالی را در لحظه شناسایی و به گمرک اعلام کند. نقش وکیل گمرکی در این فرایند نیز می‌تواند به عنوان ناظر حقوقی هوشمند و مشاور تنظیم اظهارنامه تقویت شود.

۳- یکپارچه‌سازی حقوقی سامانه‌ها، از تعدد به حکمرانی داده

یکی از موانع جدی در تحقق پنجره واحد واقعی، عدم‌وجود چارچوب حقوقی مشخص برای اتصال و اشتراک داده بین سامانه‌های مختلف مانند EPL، جامع تجارت، مجوزها، بانک مرکزی و سامانه‌های ارزیابی است. در حال حاضر، هر سازمانی براساس تفسیر خود از قوانین، سطحی از دسترسی را فراهم یا مسدود می‌کند. پیشنهاد سوم، تدوین «آیین‌نامه حاکمیت داده‌های گمرکی» با رویکردی بین‌سازمانی و با مشارکت نهادهای ذی‌ربط است که سطوح دسترسی، الزامات افشای داده، سازوکار تبادل اطلاعات و مسئولیت‌های قانونی را به صورت شفاف تعریف کند. این آیین‌نامه، بستر لازم برای یکپارچگی واقعی سامانه‌ها را فراهم می‌آورد و می‌تواند به عنوان زیرساخت حقوقی اجرای پنجره واحد واقعی عمل کند.

در نهایت نیز می‌توان گفت در شرایط فعلی گمرک هوشمند بدون حقوق گمرکی مدرن، امکانپذیر نیست. تحقق چنین تحولی نیازمند هم‌افزایی فنی، حقوقی و نهادی است.

پژوهشگر حقوق گمرکی و تجارت دریایی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی

فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای با ارزیابی کیفی همزمان (یکپارچه) "پیاده‌سازی و راهبری مرکز عملیات امنیت (COS) در ستاد وزارت امور اقتصادی و دارایی"

رجوع به صفحه ۸

اینفوگرافیک- اقتصاد سرآمد

من هم حمایت می‌کنم

یک اسکن تا سلامتی

محک
مؤسسه خیریه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان
mahak-charity.org
۰۲۱ - ۲۳۵۴۰
شماره کارت بانک دی
۵۰۲۹-۳۸۷۰-۲۰۰۰-۰۶۵۶